

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.III.30.410/2016/3. szám

A Szegedi Ítéltábla a **felperesi képviselő neve neve (jogtanácsos neve, felperes i képviselő)** által képviselt **felperes neve felperes székhelye** szám alatti székhelyű **felperes** által – a Dr. Dévényi-Dabrowsky Géza ügyvéd által képviselt **alperes neve alperes lakcíme** szám alatti állandó lakos **alperes** ellen vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása iránt indított perben a Gyulai Törvényszék 2016. október 26. napján kelt 10.G.20.335/2016/6. sorszámú ítélete ellen az alperes által 9. sorszám alatt előterjesztett fellebbezésre tekintettel lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja**.

Az alperes köteles megfizetni az államnak az illetékes adóhatóság felhívása szerint 48.000,- (Negyvennyolcezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

Az alperes előbb tagja, majd pedig 2012. július 16. napjától ügyvezetője is volt a **X.. Kft.** gazdasági társaságnak (továbbiakban: adós), melynek magánszemélyként 2013. 01.11. napján 3.000.000,- forint összegű, meg nem határozott lejáratú kölcsönt nyújtott.

A felperesi adóhatóság 2013. március 4. napján köztartozás miatt végrehajtási eljárást kezdeményezett az adós ellen, ez a cégjegyzékbe is bejegyzésre került. Az adóvégrehajtási eljárás során hatósági átutalási megbízások kibocsátására került sor az adós bankszámlájával szemben, melyekből csak részleges megtérülés származott. A felperes 2013. november 20. napján lefoglalta az adós tulajdonában álló gépkocsit, ekkor az adós köztartozása 3.269.276,- forint volt, a lefoglalt gépjármű becsértékét ezzel szemben csak 800.000,- forintban határozták meg, egyéb forgalomképes ingóság pedig nem volt fellelhető. A foglalásról készült jegyzőkönyvet az alperes aláírta. Az adóhatóság által nyilvántartott tartozás 2014. őszére 4.749.814,- forint volt.

A felperes 2015. február 4. napján kérelmet terjesztett elő a felszámolási ügyben jogkörrel rendelkező elsőfokú bíróságnál az adós fizetéseképtelenségének megállapítása és felszámolásának elrendelése iránt. Arra hivatkozott, hogy az adóssal szemben 5.660.624,- forint adótartozás végrehajtására vonatkozó eljárás eredménytelen volt. A felszámolási eljárásban a még törvényes képviselőként eljáró alperes 2015. február 17-én előadta, hogy az adós fizetési nehézsége az utóbbi két évben alakult ki, a tartozás összegét és a fizetéseképtelenség tényét azonban nem vitatta. Az adós kérelmére a felszámolási ügyekben eljáró bíróság 2015. február 19. napján kelt végzésével az adós részére 45 napos határidőt engedélyezett a tartozás megfizetésére, melynek eredménytelenségét követően a 2015. április 21. napján kelt és 2015. május 12. napján jogerőre emelkedett Fpk.04-15-000039/5. sorszámú végzésével az adós fizetéseképtelenségét megállapította és főeljárásként elrendelte a felszámolását.

Az alperes az említett végzés meghozatala, valamint jogerőre emelkedése közötti időpontban, 2015. május 1. napján az adós pénztárából ügyvezetőként 3.000.000,- forintot fizetett ki saját maga, mint a

korábban tagi kölcsönt nyújtó tag részére, kölcsön visszafizetése címén. Ennek következtében az adós készpénzállománya a felszámolási eljárás kezdő napján (2015. június 1.) 140.000,- forintra csökkent.

Az adóssal szemben a felszámolási eljárásban bejelentett, nyilvántartásba vett összes hitelezői igény 6.511.986,- forint, ennek túlnyomórésztét képezte a felperes bejelentett követelése.

A felszámolási ügyekben eljáró elsőfokú bíróság 2016. szeptember 26. napján kelt 5.Fpk.39/2015/13. sorszámú végzésével az adós közbenső mérlegét jóváhagyta, ebben a felszámoló a mérleg fordulónapján rendelkezésre álló 538.348,- forintot a felszámolás költségeire javasolta fordítani.

A felperes – mint a felszámolásban résztvevő hitelező – keresetében kérte, a bíróság állapítsa meg, hogy az alperes, mint az adós volt ügyvezetője az adós fizetési képtelenséggel fenyegető helyzetének 2013. december végétől megállapítható bekövetkeztét követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, ezáltal az adós vagyona 3.000.000,- forinttal csökkent. Előadta, hogy 2015.05.01. napján 3.000.000,- forint kifizetésére került sor az alperes részére az adós cég pénztárából tagi kölcsön visszafizetése címén. Számviteli szempontból ugyan az adósnak nyújtott tagi hitel és a más hitelezőkkel szembeni tartozás az adóssal szembeni követelésnek minősül, azonban a felszámolásról szóló 1991. évi XLIX. tv. (Cstv.) 33/A. § (1) bekezdésében szabályozott magatartás szempontjából eltérően kell megítélni a kívülálló hitelezőt és az adós tagját, mint tagi kölcsönt nyújtó, és ezáltal az adós hitelezőjévé váló személyt. A Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének az a célja, hogy a külső hitelező, azaz az adós gazdasági társasággal gazdasági kapcsolatban álló személyek érdekeit, ezáltal a gazdasági élet biztonságát szolgálja. Az ügyvezető döntési szabadsága bár kiterjed arra, hogy a lejárt tartozásokat milyen sorrendben elégíti ki, ezt azonban csak addig az időpontig teheti meg, amíg előre látható, hogy az adós készpénzvagyona az összes lejárt, valamint rövid távon lejáráó követelésre fedezetet nyújt. A kölcsön visszafizetésekor az adósnak a felperesi adóhatósággal szemben fennálló tartozása 5.779.580,- forint volt. A kölcsön visszafizetésével 3.000.000,- forint összegű készpénz-vagyoncsökkenés történt az adósnál, ez a felperes felé fennálló köztartozás fedezetének elvonását okozta.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Nem vitatta, hogy az adós az általa nyújtott kölcsönt 2015.05.01. napján visszafizette, és azt sem, hogy a 2013. évre vonatkozó egyszerűsített beszámolóban már látható volt, hogy az adós fizetési képtelenséggel fenyegető helyzetbe került. Nem tehető különbség azonban egy magánszemély felé fennálló, régebbi tartozás, valamint a felperes irányában meglévő tartozás között. Számviteli szempontból ezek a tartozások egyaránt az adóssal szembeni követelésnek minősülnek és a Ptk. 290. § (2) bekezdés a.) pontja alapján az adósnak, mint kötelezettnek a régebben lejárt követelést kellett visszafizetnie. Ügyvezetőként döntési szabadságát nem lépte túl, a régebben lejárt követelés kifizetésével nem szegte meg a Gt. és a Cstv. által szabályozott kötelezettségeit, mert úgy járt el, ahogy az az elvárható gondosság mellett szükséges, egyúttal ezzel csökkentette az adós fennálló kötelezettségeit, és fizetési képtelenségének veszélyét. A likviditási problémák már évek óta fennálltak, és ha nem indul felszámolási eljárás az adós ellen, lehetséges, hogy a tevékenység megerősödése folytán sikerült volna jelentősen csökkentenie a felperes felé fennálló tartozását.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes az ügyvezetési feladatait a fizetési képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően nem a hitelezői érdekek figyelembe vételével látta el, és ezáltal az adós vagyona 3.000.000,- forinttal csökkent. Az ítélet indokolásában a mögöttes szabályként felhívott 2006. évi IV. tv. (Gt.) 30. § (3) bekezdés, valamint a 2013. évi V. tv. 3:118. §-ra hivatkozással alkalmazandónak találta Cstv. 33/A. §-t, mely kapcsán rögzítette: a vezetői felelősség megállapítása körében a felperesi hitelezőt terhelte a bizonyítás a fizetési képtelenséggel

fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontját illetően, továbbá az adóscég vagyonsökkenésének mértéke, valamint az alperesi felróható magatartás és a vagyonsökkenés mértéke közötti okozati összefüggés tekintetében. Az alperesi vezető tisztségviselőnek kellett bizonyítania a kimentés körében, hogy az adott helyzetben elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek csökkentése érdekében, igazolnia kellett a társaság legfőbb szerve intézkedésének kezdeményezését, illetve, hogy érdemi gazdasági-üzleti döntéseket hozott a veszteségek elkerülése, csökkentése érdekében.

A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztével kapcsolatban a bíróság utalt arra, hogy az a tényleges fizetéseképtelenséget megelőzően már bekövetkezik. A fenyegető fizetéseképtelenség megállapíthatósága körében lényeges, hogy az adós a tartozását az esedékességgel ki tudja-e egyenlíteni. Ha erre nem képes, mert nincs megfelelő mennyiségű, azonnal felhasználható pénzeszköz, akkor bekövetkezik a fenyegető fizetéseképtelenség még akkor is, ha az adós egyéb – nem likvid – vagyona egyébként fedezetet nyújtana a tartozások kielégítésére. A fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkeztét az adós ügyvezetőjének tudata, vagyis az általa ismert, és megismerhető tények szempontjából kell vizsgálni. Az alperes által is tudottan és nem vitatottan 2013. évtől a likvid pénzeszköz elégtelensége folyamatosan fennállt, erre utalnak a mérlegadatokat, az adóssal szembeni végrehajtás elrendelése, az ott felvett jegyzőkönyvek, valamint ezt támasztják alá az adós elleni felszámolási eljárásban az alperes által előterjesztett beadványban előadottak is. Az alperes ügyvezetése alatt álló adós cégnél a megfelelő mennyiségű pénzeszköz még a tagi hitel nyújtásával sem állt rendelkezésre az esedékes tartozás kifizetéséhez, és a végrehajtás elkerülése érdekében fizetési könnyítést sem sikerült az adósnak a hitelezőnél elérnie. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének jelentősége az, hogy innentől a vezető tisztségviselőnek már a hitelezői érdekeket szolgálva, és nem a gazdálkodó szervezet tulajdonosainak az érdekét figyelembe véve kell gazdálkodnia. A külső hitelezőket és a társaság tagjait, mint a tagi kölcsön nyújtásával a társaság hitelezőjévé váló személyeket a Cstv. 33/A. §-ára figyelemmel eltérően kell megítélni. Csak akkor mentesülhet utólag a vezető tisztségviselő a felelősség alól, ha igazolja; a tagi kölcsön visszafizetésére olyankor került sor, amikor az adós még képes volt tartozásait a külső hitelezők részére megfizetni. A Cstv. irányadó rendelkezésének az a célja, hogy a külső hitelezők érdekeit, és ezáltal a gazdasági élet biztonságát szolgálja. A vezető tisztségviselő döntési szabadsága a tartozások időbeli sorrendben történő kielégítésére csak addig az időpontig áll fenn, amíg előre látható, hogy az adós készpénzvagyona az összes lejárt és lejáró követelésre fedezetet nyújt. A tagi kölcsön gazdálkodó szervezet általi visszafizetésénél figyelembe kell venni azt, hogy a tag több információval rendelkezik az adós gazdálkodásáról, anyagi helyzetéről, ezért a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a tagnak is felelősséget kell vállalni a gazdálkodó szervezet tevékenységének folytatásáért, melyet a vezető tisztségviselőnek figyelembe kell vennie. Ha a tag részére az ügyvezető kifizetést teljesít, akkor ezért a likvid vagyonsökkenésért az ügyvezető felelősséggel tartozik az utóbb felszámolás alá került adós hitelezői felé. A tagi kölcsön visszafizetése nem hiúsíthatja meg külső, harmadik személy, hitelező követelésének kielégítését. A végrehajtások folyamatban léte alatt, majd pedig különösen a felszámolási kérelem kézhez vétele és a felszámolás nem jogerős elrendelése után az alperes már nem bízhatott abban, hogy az adós cég képes lesz a felperes felé fennálló tartozás kifizetésére. Tudnia kellett, hogy a kölcsön saját magának történő visszafizetésével a felperes hitelezői követelésének kielégítését akadályozza, és ezáltal az adós ennek fedezetül szolgáló vagyonát csökkenti. Emellett az alperesi hivatkozással ellentétben a tartozások időbeli lejáráti sorrendjének nincs jelentősége, különösen, hogy a tagi kölcsönszerződés határozatlan időre szólt. A vagyonsökkenés mértékét a kifizetési pénztárbizonylat és a mérlegadatokat hitelt érdemlően alátámasztották.

Az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésében az alperes annak megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a nagyobb részt helyesen megállapított tényállásból

téves jogkövetkeztetésre jutott. Nem vitatta, hogy az adós cég 2013. évre vonatkozó egyszerűsített beszámolójából látható, a társaság már ekkor fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt. Vitatta azonban azt a felperesi álláspontot, amely különbséget tesz a magánszemély felé fennálló, régebbi keletkezésű tartozás, valamint az adóhatóság felé később esedékessé váló adótartozás között. Nincs jogszabályi alapja annak, hogy az ügyvezetőnek a különböző fennálló tartozások között az adóhatóság javára különbséget kellene tennie. Ellenkezőleg, álláspontja szerint több fennálló tartozás esetén a régebben esedékessé vált tartozást kellett előzőleg rendeznie. E körben utalt a Ptk. 290. § (2) bekezdés a.) pontjában írtakra. Megjegyezte, számviteli szempontból egyebekben a társaságnak nyújtott tagi hitel és más hitelezőkkel szembeni tartozás ugyanúgy a céggel szembeni követelésnek minősül, és ezt a felperes is elismerte. Hangsúlyozta, ügyvezetői döntési szabadságát nem lépte túl a lejárt tartozások visszafizetése tekintetében, ezzel nem sértette meg a Gt. 30. § (3) bekezdését és nem szegte meg a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségét sem, mert elvárható gondossággal járt el, a kifizetéssel az adós fennálló, lejárt kötelezettségeit csökkentette, ezzel egyúttal csökkentette az adós fizetéseképtelenségének veszélyét is. Megjegyezte, amennyiben nem indul felszámolási eljárás az adós ellen, lehetséges, hogy tevékenységének megerősödése folytán a felperes felé fennálló tartozást sikerült volna jelentősen csökkenteni. Csatolta azokat a biztosítóval és gyámhivatallal kötött megbízásokat, amelyekből megállapíthatóan a felszámolás elrendelése előtt az adósnak elhunytanként kb. 300-350.000,- forint bevétele volt várható a jövőben, amely a felperesi adóhatóság által leinkasszózott számlára érkeztek volna, és amelyek összességében több millió forintos tétellel csökkentették volna a felperes felé fennálló tartozást. A békéscsabai és a környékbeli szociális otthonokkal szintén volt megállapodása az adósnak, melyből a jövőben további bevételekre tehetett volna szert.

A fellebbezésre felperes részéről észrevétel nem érkezett.

A fellebbezés **nem alapos.**

A felperes keresetében az alperes, mint vezető tisztségviselő felelősségének megállapítását kérte. Ha a jogi személy tagja, vezető tisztségviselője a jogi személy tevékenységi körében jár el, és ilyenkor a jogi személlyel szerződéses vagy szerződésen kívüli jogviszonyban álló harmadik személynek érdeksérelmet okoz, a polgári jogi felelősségi (kártérítési) jogkövetkezmények általában főszabály szerint a jogi személlyel szemben alkalmazhatók.

Más a helyzet akkor, ha külön jogszabály speciális szankcióként átviszi a felelősséget a vezető tisztségviselőre. Ebben az esetben a vezető tisztségviselő a deliktális kárfelelősség feltételei szerint felel a felróható magatartással okozati összefüggésben keletkezett vagyoni hátrányért.

Elsőként az volt vizsgálandó, hogy a vezetői felelősség körében mely jogszabályi rendelkezés irányadó, a Cstv. 33/A. § rendelkezésének mely időállapota alkalmazandó.

A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. tv. (Gt.) 30. § (2) bekezdése szerint a vezető tisztségviselők a gazdasági társaság ügyvezetését az ilyen tisztséget betöltő személyektől általában elvárható gondossággal, a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek ellátni. A (3) bekezdés úgy rendelkezett, hogy a gazdasági társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét követően a vezető tisztségviselők ügyvezetési feladataikat a társaság hitelezői érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek ellátni. Külön törvény e követelmény felróható megszegése esetére – ha a gazdasági társaság fizetéseképtelenné vált – előírhatja a vezető tisztségviselő hitelezőkkel szembeni helytállási kötelezettségét.

A Gt. 30. § (3) bekezdése tovább fejlesztette a vezető tisztségviselőre irányuló korábbi felelősségi szabályokat és a korlátolt felelősség speciális áttörésével a „jogszerűtlen gazdálkodásért” való felelősség (wrongful trading) intézményét honosította meg annak érdekében, hogy a társaság ügyvezetését csődközelben visszatartsa a hitelezői érdekeket sértő magatartásoktól. A

hitelező-védelmi tényállás beiktatását az indokolta, hogy a felelősen gazdálkodó üzletembertől elvárható a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte esetén az irányítása alatt álló cég továbbműködtetése, de ekkor már oly módon, hogy a hitelezők esélyét követeléseik behajtására ne veszélyeztesse. Ilyen esetben az ügyvezetőnek – ha nem kezdeményezi a csődeljárást, illetve a felszámolási eljárást – minden intézkedésével arra kell törekednie, hogy a hitelezők követelésükhöz hozzájussanak.

A Gt. 30. § (3) bekezdésben foglaltakra figyelemmel, az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkezte esetére a 2006. évi VI. tv. iktatta be a Cstv. 33/A. §-ába – mint külön törvénybe – a vezetői felelősség szabályait.

A 2013. évi V. tv. (új Ptk.) hatályba lépésével a Gt. - hivatkozott bekezdéseivel együtt – 2014. március 15-től hatályon kívül helyezésre került.

Az új Ptk. 3:118. §-a szerint, ha a gazdasági társaság jogutód nélkül megszűnik, a hitelezők kielégítetlen követelésük erejéig kártérítési igényt érvényesíthetnek a társaság vezető tisztségviselőivel szemben a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályai szerint, ha a vezető tisztségviselő a társaság fizetéseképtelenségével fenyegető helyzet beállta után a hitelezői érdekeket nem vette figyelembe. Az új Ptk. hatályba lépését követően a korábban a Gt. 30. § (3) bekezdésén alapuló Cstv. 33/A. § rendelkezései a 2013. évi CCLII. törvénnyel módosultak, e speciális felelősségi alakzat azonban továbbra is hatályban maradt. Az új Ptk. 3:118. §-a eltérően a már nem hatályos Gt. korábbi rendelkezéseitől, nem tartalmaz utalást a külön jogszabály alkalmazására. Maga mondja ki a vezető tisztségviselő felelősségét, és meghatározza annak feltételeit, viszont nem tér ki az igényérvényesítés eljárási rendjére. Valójában azonban nem kétféle felelősségi szabály alapján alkalmazható jogról, és nem kétféle igényérvényesítésről van szó, hanem egy alanyi jogról és annak meghatározott eljárási rend szerinti érvényesítéséről. Ezért a Ptk. 3:118. §-ában megjelölt felelősségi szabályt - a Ptk. elsőbbségét hangsúlyozva - együttesen kell tehát alkalmazni a Cstv. 33/A. §-ában szereplő felelősségi szabályokkal. (Erre utal jelen ítélelhozatalkor még hatályba nem lépett, de a Cstv. 33/A. §-ának újabb módosítását tartalmazó normaszöveg tervezet 16. §-a.

Fentiekből következően a perben a 2015. február 4. napján kezdeményezett, és ezt követően elrendelt felszámolási eljárásra tekintettel a felperes keresete folytán az alperes vezetői felelősségét az új Ptk. 3:118. §-a és a Cstv. 33/A. §-ának 2014. március 15-i időállapota szerinti rendelkezései alapján kellett vizsgálni.

A Cstv. 33/A. §-a alapján az igényérvényesítés két lépcsőben történhet: először megállapítási kereset (Cstv. 33/A. §), majd ennek eredményessége után külön marasztalási kereset előterjesztésével [Cstv. 63. § (3) bekezdés, majd módosítás után a Cstv. 33/A. § (6) bekezdése szerint]. Az első perben meg kell állapítani a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet időpontját, az ezt követően a hitelezői érdekekkel ellentétes vezetői magatartásokat, és azokkal okozati összefüggésben az adósnál bekövetkezett vagyonsökkenés mértékét, majd ezt követően lehet a Cstv. 63. § (3) bekezdése, illetve 33/A. § (6) bekezdése szerinti feltételekkel marasztalást kérni.

Jelen ügyre irányadó a 2013. évi CCLIII. törvénnyel módosított, és 2014. március 15. napjától hatályos 33/A. § (1) bekezdése szerint, a hitelező vagy – az adós nevében – a felszámoló a felszámolási eljárás ideje alatt keresettel kérheti a bíróságtól annak megállapítását, hogy azok, akik a gazdálkodó szervezet vezetői voltak a felszámolás kezdő időpontját megelőző 3 évben a vezetésképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladataikat nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látták el, és ezáltal a gazdálkodó szervezet vagyona csökkent, vagy a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítését megghiúsították, vagy

elmulasztották a környezeti terhek rendezését. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte az az időpont, amelytől kezdve a gazdálkodó szervezet vezetői előrelátták, vagy ésszerűen előreláthatták, hogy a gazdálkodó szervezet nem lesz képes esedékességgel kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket.

A (3) bekezdés szerint mentesül a felelősség alól az (1) bekezdésben említett vezető, ha bizonyítja, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése, továbbá az adós gazdálkodó szervezet legfőbb szerve intézkedéseinek kezdeményezése érdekében.

A Cstv. 33/A. §-a a kártérítési tényállásnak alapja tehát a hitelezői érdekekkel ellentétes tevékenység (jogellenes magatartás), és a vezető tisztségviselő, ügyvezető fenti magatartásával (kötelezettségzegésével) okozati összefüggésben keletkezett károsodás (vagyoncsökkenés) az, amelyért a vezető felelőssége fennáll.

A Cstv. - már idézett - rendelkezései szerint a perben a felperesnek kellett bizonyítani az adós gazdálkodó szervezetnél a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontját, megjelölni azokat az ezt követően kifejetett konkrét alperesi – vezetői – magatartásokat, amelyekkel okozati összefüggésben a felperesi adósnál vagyoncsökkenés következett be, míg ezt követően az alperesi vezetőt megillette a bizonyítás lehetősége a kimentés körében (IH 2012/9. számú jogeset).

Az alperesi vezető tisztségviselő felelőssége megállapításának első, konjuktív jogszabályi feltételeként a keresetben hivatkozott tényállásból megállapítható, hogy a korábban alperes ügyvezetése alatt álló adós cég felszámolási kezdő időpontját (2015. június 1.) megelőzően 3 éven belül történt a keresetben megjelölt kártérítési felelősséget megalapozó tagi kölcsön visszafizetés, 2015. május 1. napján. Azt maga az alperes sem vitatta, hogy ekkor már a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet az adós társaságnál fennállt, ezt egyértelműen alátámasztják a 2013. év elejétől jelentkező pénzügyi nehézségek, valamint az, hogy 2013. év elején jelentős, több millió forint összegű adótartozás miatt már folyamatos adóvégrehajtási cselekményeket fogantatosított a felperesi adóhatóság a céggel szemben. Ezek azonban eredménytelenek maradtak, a cég likvid tőke hiányában képtelen volt a kezdetben 4.000.000,- forint nagyságrendű, utóbb pedig már 6.000.000,- forint fölé emelkedő adótartozását befizetni. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg tehát, hogy a kereset alapját képező tényállás időpontjában a likvid tőkével nem rendelkező, és az ingó vagyonára vezetett végrehajtás miatt megromlott vagyoni helyzetben lévő adós gazdasági társaság ekkor már fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt. Az alperesi vezető tisztségviselőre ebben az időszakban már az a törvényi elvárás hárult, hogy a céget a hitelezők érdekeinek elsődleges figyelembe vétele mellett vezesse tovább, és ne veszélyeztesse azok esélyét a követelés behajtására. A hitelezői érdek ebben a vonatkozásban valamennyi olyan személy érdekét jelenti, akikkel szemben az adósnak számviteli mérlege forrás oldala szerint kötelezettségei vannak. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte esetén az ügyvezetőnek még fennmarad a döntési lehetősége, hogy a cég valamely adósának követelését kielégítse, azonban mérlegelnie kell, hogy ezzel mely hitelezőnek kedvez. A vezető szabad döntési jogköre ilyen esetben csak addig áll fenn, amíg az adós likvid, elsősorban készpénz-vagyona az összes lejárt, illetve rövid távon lejáráó követelésre fedezetet nyújt (IH 2013/38. számon közzétett eseti döntés).

Másrészt ennek elsősorban a fizetőképesség helyreállításához kell igazodnia, ezzel egyszersmind a többi hitelező érdekét kell szolgálnia. A fellebbezésben is előadott alperesi védekezés szerint kétségtelenül a tagi hitel is tartozás, a számviteli törvény értelmében ő maga is egy hitelezője volt a cégnek, a tartozás kifizetése a likvid pénzeszköz csökkenése mellett pedig kétségtelenül az egyik hitelező felé fennálló kötelezettség csökkenését is eredményezte. A peradatokból megállapítható azonban, hogy a 3.000.000,- forint összegű tagi kölcsön visszafizetéssel az adós ügyvezetője 170.000,- forintot meghaladóan a teljes likvid pénzeszközt egyetlen egy tartozás rendezésére vette

igénybe, miközben jelentős összegű, ezt meghaladó nagyságrendű köztartozás kiegyenlítésére semmilyen figyelmet sem fordított. Ez a felperes hitelezői érdekét nagy mértékben sértette. A felperes hitelezői érdeke ugyanis azt kívánja meg, hogy a társaság tagja saját követeléséhez ne jusson hozzá soron kívül, egy külső hitelezőt megelőzve, és az ügyvezető saját maga, mint tag részére a kölcsön visszafizetésével a társaság vagyonát ne csökkentse (BDT 2013/2881. szám alatt közzétett eseti döntés).

Az nem kétséges, hogy számviteli szempontból a társaságnak nyújtott tagi hitel, és a más, harmadik személyekkel, mint hitelezőkkel szembeni tartozás egyaránt a céggel szembeni követelésnek minősülnek, a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében szabályozott magatartás szempontjából azonban másként kell megítélni a kívülálló hitelezőt és a társaság tagjait, mint tagi kölcsönt nyújtó és ilyen módon hitelezővé váló személyeket. A Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés nem vitásan azt a célt szolgálja, hogy a társaságon kívülálló külső hitelezők az adós társasággal gazdasági kapcsolatban álló személyek érdekeit, különösen pedig a közpénzek behajtási kötelezettségét teljesítő adóhatóság, mint hitelező érdekét szem előtt tartva járjon el a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben lévő gazdasági társaság vezető tisztségviselője. Ez szolgálja a jogbiztonságot és a gazdasági élet biztonságát.

Nem helytálló az a fellebbezési hivatkozás sem, mely szerint a Ptk. 290. § és 293. § együttes alkalmazása folytán az időben korábban lejárt tartozásra kellene ilyen esetben a likvid cégvagyonot fordítani. A Ptk. 290. § (2) bekezdés, illetve a perbeli tényállásra nézve hatályos új Ptk. 6:41. § (2) bekezdés szabálya a hitelező szemszögéből ír elő elszámolási sorrendet olyan esetre, amikor a hitelező felé fennálló több tartozás egyetlen - személyében azonos - kötelezettje oly módon teljesít, hogy a fizetett összeg nem elegendő valamennyi tartozás kiegyenlítésére, egyúttal pedig nem rendelkezik arról, hogy melyik tartozás rendezésére fordítsa azt a jogosult. Ebből nem következik, hogy a tartozást kiegyenlítő adósnak csak az időbeli sorrendet tartva kellene a lejárt tartozásait kiegyenlíteni a személyükben eltérő hitelezők irányában. Megjegyzendő, a peradatokból nem derül ki az, hogy a tagi kölcsönt határozott lejáratú idővel nyújtotta volna alperes. A meg nem határozott lejáratú idővel biztosított kölcsönt pedig a hitelező tag csak a felperesi tartozás keletkezését követően tette lejárttá visszakövetelési igényének érvényesítésével, így a követelések a lejáratú sorrendjére vonatkozóan sem helytálló az alperesi érvelés.

A perbeli jogvita megítélésének szempontjait összegezve, az ítéletábra kiemeli: a Cstv. 33/A. § (1) bekezdés kialakult bírói gyakorlat szerinti értelmezéséből következően a tagi kölcsön visszafizetés nem hiúsíthatja meg a külső, harmadik személy, hitelező követeléseinek kielégítését. A vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása során annak van jelentősége, hogy a vezető tisztségviselő a hitelezői érdekekkel ellentétes eljárása - valamennyi hitelező követelését értékelve - milyen vagyonsökkenést eredményezett az adós vagyonában (BDT 2014/3241. szám alatt közzétett eseti döntés). Az adós vagyona alatt – melynek csökkenését a Cstv. szankcionálja – a Cstv. 3. § e.) pontja szerinti vagyon értendő, vagyis vagyon az, amit a számvitelről szóló 2000. évi C. tv. (Sztv.) befektetett eszköznek vagy forgóeszköznek minősít (aktív vagyon).

Lényeges, hogy az aktív vagyonsökkenés akkor is megvalósulhat, ha egyébként a vagyonsökkenető ügylet eredményeként egyes hitelezői követelések megszűnnek. Az ilyen aktív vagyonsökkenést eredményező ügylet folytán ugyanis más hitelező a törvényben foglalt kielégítési sorrendre is figyelemmel utóbb a felszámolás során a hitelezői igényéhez kisebb hányadban jut hozzá, mintha az aktív vagyont csökkentő ügyletkötésre nem került volna sor (BDT 2011/2474. szám alatt közzétett eseti döntés).

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bírósággal egyezően, a perbeli tényállás alapján az alperes Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerint fennálló kártérítési felelősségét megállapíthatónak találta, tekintve, hogy az alperes a felszámolás elrendelése után, de még a közzététel előtt saját

maga, mint a társaság tagi hitelezője részére 3.000.000,- forintot visszafizetett, ilyen mértékben csökkentve ezáltal az adós cég aktív vagyonát, melynek valójában a harmadik, külső hitelező, adóhatóság követelésének fedezetéül kellett volna szolgálnia. Az ítéletábra ezért - az új Ptk. 3:118. §, valamint a Cstv. 33/A. § közti viszony, illetve jelen perbeli alkalmazhatóságuk tekintetében a jogi indokok kiigazítása mellett - az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdésre történt hivatkozással helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező alperes az illetékfeljegyzési joga folytán előzetesen le nem rótt fellebbezési illetéket utólag, külön felhívásra köteles megfizetni az államnak a 6/1986. (VI.26.) IM számú rendelet 13. § (2) bekezdés, valamint 15. § (1) és (3) bekezdés szabályai szerint.

A felperes a fellebbezésre észrevételt nem tett, a tárgyaláson felperes részéről jogi képviselő nem jelent meg, felperesi oldalon másodfokú eljárási költségigény nem merült fel, ezért az ítéletábra a felperes részére másodfokú eljárási költségátérítést nem ítelt meg.

Szeged, 2017. február 16.

Dr. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó s.k.	Dobler László s.k.	Béri András s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő